

Overzicht aanpassingen tekst Ontwerp Waterhuishoudingsplan 2005-2010

A. Inleiding

Het Ontwerp Waterhuishoudingsplan heeft gedurende zes weken ter inzage gelegen: van 7 juni tot en met 16 juli 2004. Tot 19 juli kon iedereen bedenkingen over het Ontwerp Waterhuishoudingsplan bij GS indienen. Op het Meerjarenactieprogramma Water konden geen reacties worden gegeven. Het actieprogramma was ter toelichting toegevoegd.

In deze notitie wordt inzichtelijk gemaakt welke voorstellen voor tekstwijzigingen op het Ontwerp WHP er zijn.

Verder wordt in deze notitie kort ingegaan op enkele onderwerpen die niet leiden tot aanpassing van de tekst, maar wel vermeldenswaard vanwege mogelijk bestuurlijke gevoeligheid.

B. Nota van wijziging

De Nota van Wijziging bestaat uit een aangepaste plantekst waarin alle wijzigingen zijn verwerkt. Er wordt zichtbaar gemaakt welke wijzigingen als gevolg van ingediende bedenkingen zijn aangebracht. Redactionele wijzigingen zijn niet zichtbaar.

De Nota van wijziging is ook het voorstel voor de definitieve plantekst van het WHP ten behoeve van de behandeling door PS.

De aanpassingen kunnen zijn afkomstig uit de volgende bronnen:

1. ambtshalve wijzigingen: wijzigingen als gevolg van recente veranderingen in beleid;
2. bedenkingen: wijzigingen als gevolg van ingekomen reacties (zie de Nota van beantwoording);
3. redactionele wijzigingen: verduidelijkingen van tekst zonder beleidsmatige consequenties.

Hieronder volgt een overzicht van de aanpassingen die worden opgenomen in de Nota van wijziging.

ad 1. Ambtshalve wijzigingen

In deze categorie gaat het om aanpassingen in de tekst die ingegeven zijn door recente veranderingen in beleid.

Het betreft hier wijzigingen van beleid als gevolg van bedenkingen ingediend op het Ontwerp Streekplan (verbod op scheuren van grasland in veenweidegebieden, functiekaart).

Deze wijzigingen zijn weliswaar ook gevolg van bedenkingen, maar op een ander plan. Ze zijn daarom in deze categorie ondergebracht. Formele besluitvorming over deze wijzigingen moet nog plaatsvinden.

Wijzigingen van beleid als gevolg van bedenkingen ingediend op het Ontwerp Streekplan

In de Nota van beantwoording van het Streekplan zijn enkele wijzigingsvoorstellen opgenomen die hun doorwerking hebben in de tekst en de functiekaart van het Waterhuishoudingsplan. Het betreft de volgende wijzigingen:

- Verbod op scheuren en ploegen grasland in veenweidegebieden

Er wordt teruggekomen op het verbod op scheuren en ploegen. In de Nota van Beantwoording van het Streekplan wordt gemeld dat dit nieuwe standpunt ook zal worden verwerkt in het WHP.

- Functiekaart

Wijzigingen in de functiekaart en kaart met ecologische hoofdstructuur van het Streekplan. In de functiekaart van het WHP worden deze wijzigingen in de gebiedsfuncties 'Stedelijk gebied' en

‘Natuur’ en de aanduiding ‘Wateropgave nader in te vullen’ doorgevoerd. De aanduiding ‘Wateropgave Hollandsche IJssel – Oude Rijn’ wordt bijvoorbeeld gegeven aan een groter gebied. Hiermee wordt duidelijker aangegeven waar sprake kan zijn van problemen in verband met zware neerslag.

Mogelijk leidt de bespreking van het Streekplan in Provinciale staten tot aanpassingen in de functiekaart van het Streekplan en de kaart met de ecologische hoofdstructuur. Gevolg ervan kan zijn dat de functiekaart van het WHP dan ook nog aangepast moet worden.

Productbegroting en indicatoren

Op 30 augustus is in de commissie Water en Milieu het voorstel voor de doelstellingen en indicatoren voor de begroting behandeld. De formulering van de doelstellingen en indicatoren moet consistent zijn. Dat betekent dat op sommige punten de tekst van het WHP (en ook het Meerjarenactieprogramma Water) is aangepast. De wijzigingen kunnen worden beschouwd als ambtshalve wijzigingen, niet als inhoudelijke wijzigingen.

ad 2. Bedenkingen die leiden tot wijziging van de plantekst

De Nota van Beantwoording geeft de reactie op de ingekomen bedenkingen weer. De bedenkingen worden meegenomen bij het voorstel voor het concept Waterhuishoudingsplan dat ter vaststelling wordt aangeboden aan provinciale staten (PS).

Onderstaand wordt op een beperkt aantal bedenkingen inhoudelijk ingegaan, vanwege de beleidsmatige consequenties of vanwege de politieke gevoeligheid ervan.

Een volledig overzicht van bedenkingen die leiden tot aanpassing van de plantekst zijn opgenomen in de bijlage bij deze notitie.

Huishoudwater

In het Ontwerp WHP is het volgende over huishoudwater opgenomen “In 2003 is besloten om te stoppen met grootschalige projecten op het gebied van het zogenaamde “grijs water”, de toepassing van water van mindere kwaliteit voor laagwaardig gebruik in huishoudens (bijvoorbeeld toiletspoeling en auto wassen). Wij zullen de gevolgen van deze beslissing voor de verdrogingsbestrijding evalueren.”

Voorgesteld wordt om deze tekst te laten vervallen om de volgende reden:

Hydron geeft in haar bedenking aan dat er geen extra effecten op de verdroging zijn, omdat de vervangende drinkwaterlevering volledig binnen de huidige grondwateronttrekkingvergunning valt. Het gevolg is slechts dat de bekende effecten eerder in de tijd worden bereikt.

Dat is juist. De effecten van de huidige vergunningcapaciteit op de verdroging zijn bekend. Deze capaciteit wordt door het stoppen van het huishoudwaterproject eerder bereikt. De negatieve effecten zullen zich daardoor eerder in de tijd voordoen door het wegvallen van het gebruik van huishoudwater. Momenteel wordt gezocht naar vervangende productiecapaciteit van drinkwater in de provincie. De nieuwe locaties worden zo gekozen dat er zo min mogelijk effecten van verdroging optreden.

Stedelijke waterplannen

In het Ontwerp WHP is als doelstelling opgenomen dat *alle* gemeenten in 2007 een waterplan hebben. De provincie Utrecht gaat hiermee verder dan het Nationaal Bestuursakkoord Water. In het Nationaal Bestuursakkoord Water is het volgende opgenomen: ‘Gemeenten stellen voor de eerste helft van 2006 gemeentelijke waterplannen op, voor zover dit uit het oogpunt van ten minste de wateroverlastproblematiek noodzakelijk wordt gevonden’.

Voorgesteld wordt om de doelstelling uit het Nationaal Bestuursakkoord Water over te nemen, omdat de provincie geen instrumenten heeft om af te dwingen dat alle gemeenten een waterplan maken.

Overigens wordt wel gestimuleerd dat alle gemeenten een waterplan maken.

Diffuse bronnen

In het Ontwerp WHP staat het volgende vermeld over diffuse bronnen: 'Vanaf 2007 stoppen wij onze inspanningen met betrekking tot diffuse bronnen en moeten onze partners dit beleid verder uitvoeren; afhankelijk van de voortgang van de implementatie van de Kaderrichtlijn Water zal de provincie zich bezinnen op haar rol in het gehele waterkwaliteitsbeheer'.

Er zijn acht bedenkingen binnengekomen op deze passage waaruit blijkt dat een aantal organisaties het voornemen van de provincie betreurt om het trekkerschap van het Platform Diffuse Bronnen in 2006 te beëindigen.

Reden om het voornemen in het WHP te laten staan is dat de provincie vindt dat de fase van uitvoering is aangebroken en dat de leidende rol niet meer nodig is. De waterschappen moeten het dan verder oppakken. Er stond in de tekst dat de provincie in 2007 haar rol gaat bekijken in relatie tot de Europese Kaderrichtlijn Water. Uit de inspraakreacties blijkt dat deze laatste zin verwarring wekt. Derhalve komt deze te vervallen.

GGOR (Gewenst Grond- en Oppervlaktewater Regime)

Het GGOR krijgt een steeds belangrijkere rol toegekend. Het wordt vaak door insprekers genoemd als een instrument om lokaal de juiste functies en doelstellingen te bepalen. Ook voor het stedelijk gebied worden momenteel pogingen gedaan om te komen tot een GGOR.

Sinds de opstelling van het ontwerpplan hebben de discussies over GGOR meer duidelijkheid gebracht. De waterschappen zullen het GGOR opstellen en ter goedkeuring voorleggen aan de provincie.

Het verdient de voorkeur dat peilbesluiten gebaseerd worden op een vastgesteld GGOR. Echter dit mag niet leiden tot vertraging van de actualisering van peilbesluiten.

De tekst van het WHP zal overeenkomstig worden aangepast.

Bethunepolder

De wateropgave in en om de Bethunepolder heeft diverse bezwaren opgeleverd. De plantekst blijkt aanleiding te geven tot verwarring. In de tekst is niet goed aangegeven dat waterberging in de polder één van de alternatieven is. Het wordt door de lezers opgevat als de hoofdkeuze. De tekst wordt aangepast.

Meerjarenactieprogramma Water 2005-2010

Het Meerjarenactieprogramma Water 2005 – 2010 was geen onderdeel van de inspraak. Toch zijn er enkele bedenkingen ingediend over de inhoud van het MAP. In de Nota van Beantwoording wordt aangegeven dat het MAP geen onderdeel uitmaakt van de ter inzage gelegde stukken. Omdat de Nota van Beantwoording naar de indieners van de bedenkingen gaat, is ervoor gekozen om inhoudelijk toch kort op de bedenkingen in te gaan.

ad 3. Redactionele wijzigingen

Er sluipen altijd ongerechtigheden in een tekst: typefouten, ongelukkig gekozen formuleringen, ingewikkelde zinnen en verkeerd woordgebruik.

Om de tekst te verbeteren worden deze zaken direct meegenomen.

Dit zijn aanpassingen van de tekst die niet leiden tot inhoudelijke wijzigingen van het beleid. Deze worden niet zichtbaar in de tekst van de Nota van Wijzigingen.

C. Bestuurlijk gevoelige zaken (leiden niet tot wijzigingen)

Werknormen en maatregelpakketten

De waterschappen Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden (HDSR) en Amstel, Gooi en Vecht (AGV) geven aan dat zij de planning in het Ontwerp Waterhuishoudingsplan, en feitelijk daarmee van het NBW, voor de toetsing aan de werknormen en het opstellen van maatregelpakketten niet realistisch

vinden. In ons antwoord betreuren wij dit en manen de waterschappen tot meer inzet om de termijnen te halen. In het Waterberaad Amstelland hebben de beide waterschappen overigens niet aangegeven problemen te hebben met de planning.

Waterberging

De gemeente Montfoort geeft aan dat waterberging alleen op vrijwillige basis kan. In ons antwoord hebben wij aangegeven dat vrijwilligheid leidt tot hoge kosten en onzekerheid over de effectiviteit en dat wij meer zien in het aankopen van gronden of het aanwijzen van gronden met schadevergoeding.

Wateroverlast stedelijk gebied

GLTO vindt dat het stedelijk gebied binnen de eigen grenzen de wateroverlast moet oplossen. In ons antwoord geven wij aan dat dit geldt voor nieuwe situaties maar dat voor bestaande situaties het dan moeilijk wordt oplossingen te vinden in stedelijk gebied zelf. Het is met andere woorden niet uit te sluiten dat de oplossingen buiten het stedelijk gebied gevonden moeten worden, Bovenstaande is met name van toepassing op de situatie rond Utrecht.

D. Overige vermeldenswaardige onderwerpen

Bedenkingen Streekplan over peilbeheer

In het kader van de inspraak op het Ontwerp Streekplan zijn bedenkingen ingediend over peilbeheer. Voor de beantwoording is verwezen naar het WHP.

Deze bedenkingen worden daarom ook in de Nota van Beantwoording van het WHP behandeld. Inhoudelijk is dit goed afgestemd. De bedenkingen leiden niet tot aanpassing van het WHP.

Functie landbouw in relatie tot natuur

Van de zijde van de landbouwsector wordt aangegeven dat veel landbouwgebieden op de functiekaart een andere aanduiding hebben gekregen. Gevreesd wordt dat in het kader van peilbesluiten bij de afweging van belangen een groot belang wordt gehecht aan de andere functie, waardoor het peil niet optimaal wordt afgestemd op de landbouw.

Functies waaraan dan met name gedacht moet worden zijn de gebiedsfunctie 'Verweving natuur en landbouw' en de gebieden met de gebiedsfunctie 'Landbouw', en oppervlaktewaterfunctie 'waardevolle water- en oevernatuur'. De functie 'Verweving natuur en landbouw' is toegekend aan gebieden die uit een lappendeken bestaan van natuur- en landbouwgebiedjes. Ook als deze gebieden op de functiekaart zouden worden opgesplitst in landbouw- en natuurgebieden moet met beide belangen rekening worden gehouden bij het opstellen van peilbesluiten.

Bij de oppervlaktewaterfunctie 'Waardevolle water- en oevernatuur' richt het waterbeheer zich op de gebiedsfunctie (vaak landbouw) waarbij het waterschap een extra inzet levert aan de waternatuur. Consequenties voor de landbouw van het opnemen van de betreffende functies op de functiekaart zijn dus beperkt.

Oppervlaktewaterfunctie "Waardevolle water- en oevernatuur" in relatie tot Europese Kaderrichtlijn Water.

Tijdens de behandeling van de Nota van Beantwoording in de Stuurgroep voor het WHP is gevraagd of voor de oppervlaktewateren met de functie 'Waardevolle water- en oevernatuur' in het kader van de Europese Kaderrichtlijn Water strengere ecologische en chemische doelen gaan gelden dan voor de oppervlaktewateren waaraan deze functie niet is toegekend.

In het Stroomgebiedbeheersplan van de Rijn, dat in 2009 gereed moet zijn, zal een integrale set van afgestemde ecologische en chemische doelen en maatregelen worden opgenomen voor oppervlaktewaterlichamen en grondwaterlichamen. De normen voor de prioritair stoffen worden door 'Brussel' bepaald. De overige doelstellingen zullen nationaal en regionaal worden ingevuld. Tijdens dit proces zal afstemming plaatsvinden met het gebiedsgerichte beleid, onder andere via de functiekaarten van de waterhuishoudingsplannen en de streekplannen, echter op globaal schaalniveau. Dit kan te zijner tijd consequenties hebben voor de waterkwaliteitseisen. Of, in welke mate en op

welke plekken, is echter nu nog niet aan te geven. Gezien de grote onduidelijkheid of de oppervlaktewaterfunctie 'Waardevolle water- en oevernatuur' van invloed zal zijn op de doelen, en in welke mate, wordt voorgesteld om de huidige functiekaart en functie-indeling te handhaven.

Algemeen

Kwatta 2 en gevolgen

De voorstellen in Kwatta 2 zullen in dit stadium niet meegenomen worden in de besluitvorming over het WHP. PS nemen in oktober een besluit over Kwatta 2. Tijdens de behandeling van het WHP in PS zullen de gevolgen van Kwatta 2 moeten worden meegenomen in de besluitvorming.

Bijlage

Overzicht bedenkingen die leiden tot wijziging van de plantekst

Onderstaande bedenkingen leiden tot wijzigingen in de plantekst. De hoofdstukindeling van het WHP is aangehouden als volgorde.

2.2 Doelen van het waterbeheer

Bedenkingnummer: 2567.1

De aansturing en het toezicht op het interprovinciale Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht moet zoveel mogelijk vanuit een gezamenlijke visie van beide provincies gebeuren. Dit komt naast de afstemming van de toetsing van het waterbeheersplan van het Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht.

Reactie GS:

Wij delen deze opvatting en wijzigen de tekst.

Consequenties voor het plan:

op pag. 12 voegen wij de volgende zin toe: “De wijze waarop wij invulling zullen geven aan de aansturing van en het toezicht op de waterschappen zullen wij afstemmen met de buurprovincies.

Hoofdstuk 3 Functies

Bedenkingnummer: 2453.45

Op de functiekaart is alleen de aanduiding veenweidegebied opgenomen. Deze kaart maakt dus niet duidelijk welk deel hiervan tot het diepe veenweidegebied gerekend wordt.

Reactie GS:

De feitelijke verbreiding van de veengebieden (tussen de 40 en 80 cm veen in de bovenste 120 cm) en de diepe veengebieden (meer dan 80 cm veen in de bovenste 120 cm) verschilt in de meeste gevallen nauwelijks van elkaar (informatie bodemkaart). Desalniettemin is het zorgvuldiger de legenda op de kaart correct aan te geven.

Consequenties voor het plan: in de legenda van de functiekaart de aanduiding veenweidegebied vervangen door ‘gebied met diepe veenbodems’.

Bedenkingnummer: 2453.8

Niet duidelijk is waarom voor het Langbroekerweteringgebied de functie landelijk gebied 3 van de streekplankaart voor een groot deel van het gebied niet is overgenomen, maar in het Waterhuishoudingsplan de functie landbouw heeft gekregen.

Evenmin is duidelijk waarom delen van het Langbroekerweteringgebied die op de streekplankaart de functie ‘landelijk gebied 4’ (hoofd functie natuur) hebben in het Waterhuishoudingsplan de functie ‘verweving natuur en landbouw’ hebben gekregen.

Reactie GS:

In bijlage 2 van het Ontwerp Waterhuishoudingsplan is aangegeven hoe begrenzing en kartering van de waterhuishoudkundige functies heeft plaatsgevonden.

De functie landelijk gebied 3 uit het streekplan is het gebied met verweving van functies, met name van landbouw en natuur. De functies landbouw en natuur stellen afwijkende eisen aan de inrichting en het beheer van het waterhuishoudkundig systeem (voor zowel waterpeil als waterkwaliteit). Derhalve is de functie landelijk gebied 3 in het Waterhuishoudingsplan nader uitgewerkt. De kaart “Gebieden binnen groene contouren” uit het streekplan waarop de ecologische hoofdstructuur staat, is daarbij bepalend geweest voor de nadere uitwerking (zie ook bijlage 2 ontwerpplan). De onderdelen

‘bestaande natuur’ en ‘nieuwe natuur’ van de ecologische hoofdstructuur zijn vertaald in de waterhuishoudkundige functie natuur. De overige gebieden hebben de waterhuishoudkundige functie landbouw gekregen.

De functie landelijk gebied 4 uit het streekplan is gebaseerd op de kaart van de ecologische hoofdstructuur uit het streekplan. Binnen deze functie vallen de volgende onderdelen van de ecologische hoofdstructuur: ‘bestaande natuur (inclusief militair terrein)’, ‘nieuwe natuur’ en ‘overig’. Het onderdeel ‘overig’ bestaat uit een aantal in het verleden 1 op 1 begrensde beheers- en reservaatgebieden en de in de natuurgebiedsplannen aangegeven zoekgebieden voor nieuwe natuur. Binnen deze categorie vallen dus gebieden met landbouwkundig gebruik. De waterhuishoudkundige functie ‘verweving natuur en landbouw’ omvat enkele aaneengesloten gebieden binnen de ecologische hoofdstructuur die een lappendeken zijn van ‘bestaande natuur’/‘nieuwe natuur’ en ‘overig’. Juist in deze gebieden is extra aandacht nodig voor het optimaal afstemmen van het waterbeheer op de doelstellingen van zowel de functie natuur als de functie landbouw. De afstemming heeft met name betrekking op verdroging en waterkwaliteit. Voor de waterbeheerders ligt hier een extra inspanningsverplichting voor het optimaal afstemmen.

Consequenties voor het plan:

In bijlage 2 onder functie ‘verweving natuur en landbouw’ het tekstdeel ‘beheersgebieden en combinatie zoekgebieden nieuwe natuur en (ruime jas) beheersgebieden’ vervangen door ‘een aantal in het verleden 1 op 1 begrensde beheers- en reservaatgebieden en in de natuurgebiedsplannen aangegeven zoekgebieden voor nieuwe natuur’.

Hoofdstuk 4 Thema's in het waterbeheer

4.1 Veiligheid

Bedenkingnummer: 2374.1

De inspreker vraagt om de juiste terminologie in de tekst op te nemen alsmede een verwijzing naar de categorie waartoe de waterkering behoort.

Reactie GS:

Bij het opstellen van de tekst van het Ontwerp Waterhuishoudingsplan is er vanwege de leesbaarheid naar gestreefd zo min mogelijk “technische termen” in de tekst te verwerken. Naar aanleiding van deze opmerking zal de tekst nogmaals worden nagelopen.

Consequentie voor het plan: redactionele wijzigingen.

Bedenkingnummer: 2374.1

De inspreker geeft aan bedenkingen te hebben bij het voornemen om in 2005 voor alle regionale keringen een norm vast te leggen en dezelfde systematiek en werkwijze te hanteren als voor de primaire waterkeringen.

Reactie GS:

Op dit moment wordt er gewerkt aan een project voor de normering van regionale waterkeringen. De in Utrecht werkzame waterschappen (gelegen in dijkkring 14 en 44 (en 15 en 16)) nemen hieraan deel. Bij deze keringen zal de norm worden neergelegd als kadeklassen op basis van de IPO-leidraad ter bepaling van het veiligheidsniveau van boezemkaden. Op basis van deze norm zal de vereiste kadehoogte worden bepaald en de aanwezige kruinhoogte worden getoetst. Daarnaast zal per faalmechanisme een stabiliteitsfactor worden bepaald waaraan de desbetreffende regionale keringen moeten voldoen. In de verordening zal op een kaart de vereiste kadeklasse per kadevak worden opgenomen. In de tekst zal worden aangegeven dat de kaden aan de gestelde eisen moeten voldoen. Voor alle duidelijkheid zal het woord “dezelfde” vervangen worden door “analoge”. De tekst dient zo begrepen te worden dat het bij de primaire keringen ontwikkelde gedachtegoed in toegesneden vorm ook gebruikt wordt voor de regionale keringen. Met als doel zoveel als mogelijk analoge werkwijzen te ontwikkelen.

Consequentie voor het plan: redactionele wijzigingen.

Bedenkingnummer: 2443.2

Het streven naar een beverrattenpopulatie van 0 in Utrecht in het jaar 2006 is niet realistisch, gezien conclusies van de LCCM.

Reactie GS:

Aanvankelijk was het de bedoeling, conform het Plan van Aanpak Bestrijding Beverratten (looptijd tot 2006), de beverratten door bestrijding naar de landsgrenzen terug te dringen. Het streefcijfer is op dit Plan van Aanpak gebaseerd. De vangstcijfers zijn op dit moment nog te hoog waardoor de doelstelling vermoedelijk voor 2006 nog niet kan worden gerealiseerd. Inmiddels is de LCCM bezig met de voorbereiding van een nieuw Plan van Aanpak om de bestrijding de komende jaren nog intensiever aan te gaan pakken. Wij zullen daarom het streefcijfer aanpassen op 0 beverratten in het jaar 2010. Consequenties voor het plan: aanpassing operationeel doel 3: streefjaar wordt 2010.

4.2 Waterkwantiteit

Bedenkingnummer: 2453.16

Op pagina 21 ontbreken gemeenten als partij in het NBW.

Reactie GS;

De opmerking is correct. Wij passen de tekst aan.

Consequenties voor het plan: Gemeenten noemen als partij bij het NBW.

Bedenkingnummer: 1868.1

In het Waterhuishoudingsplan moet duidelijker de link gelegd worden tussen de faalkansenanalyse die wordt uitgevoerd in het kader van watergebiedsplannen en het falen van het boezemsysteem.

Reactie GS:

Dit is juist opgemerkt. Wij zullen de tekst van het plan aanvullen.

Consequenties voor het plan:

Toevoegen aan de tekst in paragraaf 4.2: “Poldersystemen kunnen ook falen doordat het gemaal weliswaar voldoende capaciteit heeft, maar niet kan malen omdat het peil op de ontvangende boezem te hoog is en er een maalstop wordt afgekondigd. Op welk moment een maalstop wordt afgekondigd hangt samen met de hoogtenorm van de boezemkaden. Op deze wijze is er een relatie tussen de normering van de boezemkaden en die voor wateroverlast. Op het moment dat er duidelijkheid komt over de normering van de boezemkaden moet bekeken worden of er aanleiding is voor (aanvullende) maatregelen.“

Bedenkingnummer: 2443.17, 2453.18

Bijlage 5, Richtlijnen peilbesluiten komt niet overeen met de beleidslijn dat bij de opstelling van peilbesluiten zoveel mogelijk gebruik moet worden gemaakt van de GGOR-systematiek. Raadzaam om nieuwe peilbesluiten te koppelen aan de vaststelling van GGOR.

Reactie GS

Juiste constatering en goede suggestie. De tekst van het plan zal worden aangepast.

Consequenties voor het plan: Aanpassing van de tekst als volgt

1. Paragraaf 4.2 Waterkwantiteit, onderdeel “Wat verwachten wij van u”, passage over peilbesluiten tekst 6° punt vervangen door: “Bij het opstellen van peilbesluiten moet het GGOR, indien mogelijk, worden vastgelegd”.
2. In bijlage 5, toevoegen onder ‘Onderzoek moet worden gedaan naar:’ GGOR, indien mogelijk vastgesteld, tenzij dit leidt tot vertraging van het peilbesluit.

Bedenkingnummer: 2524.24

Er is een verschil tussen de hoofdtekst en bijlage 5 waar het gaat om peilfasering. Beide gaan er vanuit dat het tenminste 5 cm moet zijn.

Reactie GS

Het gaat om maximaal 5 cm is en niet tenminste 5 cm. Reden voor een norm van max. 5 cm is dat uit onderzoek naar voren is gekomen dat de maaivelddaling veel minder is, wanneer een nieuw (lager) peil gefaseerd wordt ingevoerd (verspreid over enkele jaren). Om tegemoet te komen aan de landbouw in veenweidegebieden met peilen die sterk verouderd (dus te hoog) zijn, staan wij gedurende de looptijd van dit Waterhuishoudingsplan een maximum van 5 cm toe.

Consequenties voor het plan: verduidelijken passage in paragraaf 4.2 over peilfasering dat het peil met stappen van 2 à 3 cm per jaar, maar maximaal 5 cm per jaar mag worden verlaagd. In bijlage 5, 'Richtlijnen peilbesluiten' overeenkomstig aanpassen.

Bedenkingnummer: 2562.1, 2453.14

Wat wordt verstaan onder diepe veenweidegebieden en welke drooglegging geldt voor de overige veenweidegebieden.

Reactie GS

Diepe veenweidegebieden: Gebieden met 80 cm of meer veen in de bovenste 120 cm. Dit is de definitie van STIBOKA (Stichting bodemkartering).

Overige veenweidegebieden: gebieden met in de bovenste 80 cm een laag veen van 40 cm of meer. In de veenweidegebieden wordt er naar gestreefd de bodemdaling te beperken. Voorbeeld: een gebied met een bodemprofiel van 40 cm klei-op 40 cm veen-op klei is per definitie een veengrond, maar geen diepe veengrond. De drooglegging mag conform de norm voor kleigrond met de toevoeging dat het waterschap moet proberen om de bodemdaling zoveel mogelijk tegen te gaan. Het staat het waterschap vrij hier een keuze in te maken.

Consequenties voor het plan: in hoofdstuk 3 wordt bij de gebiedsfunctie landbouw en de aanduiding veenweidegebied de definitie van STIBOKA gegeven van diepe veenweidegebieden.

Bedenkingnummer: 2524.16

Tegen het (in het Ontwerp-streekplan) opgenomen verbod op het scheuren of ploegen van grasland in de veenweidegebied zijn vooral de volgende argumenten genoemd:

- Graslandvernieuwing en maïsteelt zijn nodig voor een normale rendabele bedrijfsvoering en vanwege de diergezondheid.
- Er wordt geen financiële compensatie geboden voor de inkomstenderving die met het verbod gepaard gaat. Inkomstenderving vloeit voort uit ondermeer lagere opbrengsten, verlies van maïspremies en lagere economische waarde van de grond.

Reactie GS

De (ongelijkmatige) bodemdaling vormt een groot probleem in de veenweidegebieden. Belangrijkste oorzaak van de bodemdaling is het verbranden (oxideren) van het veen.

Op grond van de ingekomen bedenkingen (tegen het Streekplan) en ook naar aanleiding van gesprekken die wij met agrariërs hebben gevoerd op de door ons georganiseerde inloopavonden over het Ontwerp-streekplan, moeten wij inmiddels constateren dat er aanleiding is voor een nuancering van ons standpunt.

Gebleken is namelijk dat:

- als het veenpakket wordt afgedekt door een mineraal dek (klei of zand), waar bij het scheuren of ploegen het veen onberoerd blijft, in principe *geen* extra bodemdaling optreedt (veen wordt hier niet aan de oppervlakte gebracht en oxideert dus niet);
- bij lagere grondwaterstanden en/of bij klei- of zanddekken van een voldoende dikte wél sprake kan zijn van hogere inkomsten.

Voor de vraag of een geheel verbod op het scheuren of ploegen te rechtvaardigen valt, is dus van doorslaggevend belang of sprake is van een mineraal dek van voldoende dikte.

Wij constateren dat de argumenten die een geheel verbod op scheuren en ploegen voor het hele veenweidegebied kunnen rechtvaardigen, ontbreken.

Dit neemt niet weg dat de in het Ontwerp-streekplan genoemde langetermijndoelstellingen onverminderd blijven gelden. Tevens blijven er argumenten aanwezig om ruimte te bieden voor het in bestemmingsplannen reguleren van het scheuren en ploegen van grasland in die situaties waarin het:

- duidelijk is dat dit leidt tot het naar bovenbrengen van veen en dientengevolge tot versnelde bodemdaling én;
- sprake is van een zodanige grondwaterstand dat bij maïsteelt of graslandverbetering geen sprake zal zijn van wezenlijke bedrijfsvoordelen.

Wij vinden het van belang er op te wijzen dat met het schrappen van een algemeen verbod, de betrokken agrariërs niet alleen meer mogelijkheden behouden voor hun bedrijfsvoering, maar tegelijkertijd ook de opdracht dienen te krijgen om zelf een mogelijke extra bodemdaling te beperken. Dit vanuit het oogpunt van maatschappelijk verantwoord ondernemen.

Tegen deze achtergrond is het naar ons oordeel gerechtvaardigd om af te zien van maatregelen, zoals het aanpassen van waterpeilen, onderbemaling, ter compensatie van de gevolgen van extra bodemdaling door grondbewerking.

In de Nota van beantwoording van het Ontwerp Streekplan wordt uitgebreider ingegaan op dit punt.

Consequenties van het plan: aanpassing tekst over scheuren en ploegen van grasland in veenweidegebieden met de volgende strekking (in navolging van het streekplan):

- schrappen van de tekst over het algeheel verbod op het scheuren en ploegen van grasland in de veenweidegebieden;
- ruimte bieden voor een regeling in bestemmingsplannen in die situaties waarin evident is dat extra bodemdaling optreedt doordat veen naar boven wordt gebracht én tegelijkertijd sprake is van een zodanige grondwaterstand dat geen sprake zal zijn van wezenlijke bedrijfsvoordelen;
- de verantwoordelijkheid van de agrariërs verwoorden en verduidelijken dat er geen aanleiding is voor maatregelen die gewenst worden om de gevolgen van extra bodemdaling door grondbewerking te compenseren.

Bedenkingnummer: 2453.20

Adhesiebetuiging voor verbod op scheuren en ploegen van grasland in veenweidegebieden.

Reactie GS:

Zie reactie op bedenkingnummer 2524.16.

Consequenties voor het plan: tekst wordt aangepast, zie 2524.16

Bedenkingnummer: 2562.3

De tekst van het 2^e bolletje op pag 24 “Waar nodig beschouwen waterbeheerders de gevolgen voor het uitoefenen van de landbouwfunctie op bedrijfsniveau.” kan worden uitgelegd alsof de waterschappen hun peilen op de landbouwfunctie op bedrijfsniveau moeten afstemmen.

Reactie GS:

Zo is de zin niet bedoeld. Het gaat niet op belangen op bedrijfsniveau bij de bepaling van de hoogte van het peil. Dit zou versnippering tot gevolg hebben. De provincie wil juist grotere peilvakken. Bij de bepaling van de schade die de wijziging van het peil tot gevolg heeft, wordt wel op bedrijfsniveau gekeken.

Consequenties voor het plan:

Tekst paragraaf 4.2 voor dit onderwerp verduidelijken.

Bedenkingnummer: 2565.4

In de Evaluatienota Waterbeheer Aanhoudende droogte 2003 (DG Water) is als actie gedefinieerd dat de provincies in samenspraak met de waterbeheerders de landelijke verdringingsreeks ten behoeve van het regionaal beheer aanpassen. Valt de regionale invulling van de nieuwe verdringingsreeks onder operationeel doel 7?

Reactie GS:

De regionale invulling van de verdringingsreeks valt onder operationeel doel 7. In het Ontwerp Waterhuishoudingsplan staat deze actie niet genoemd, omdat ten tijde van de opstelling van het plan de evaluatienota nog niet gereed was.

Consequenties voor het plan:

Tekst aanvullen met: ‘Daarnaast zullen wij samen met de waterbeheerders de regionale invulling van de nieuwe verdringingsreeks uitwerken.’

Bedenkingnummer: 2453.2

De inspreker meent dat de bodemdaling in veengebieden en daarmee samenhangende waterproblemen moeten worden opgenomen in hoofdstuk 2. Het Waterhuishoudingsplan biedt absoluut onvoldoende handvatten om de Waterhuishoudingsplan-doelstelling: ‘het tempo van maaiveldddaling en de versnippering van het waterbeheer beperken in veenweidegebieden’ te bereiken. De problematiek verergert door het beleid uit het WHP op de lange termijn. De inspreker pleit voor een ambitieuzere doelstelling en voor een vergoeding (als blauwe dienst) voor natuurbeheer van natte gebieden.

Reactie GS:

Het tegengaan van maaiveldddaling valt als doel onder het hoofddoel "Een bewoonbaar land".

Wij werken aan een samenhangende visie op het veenweidegebied, dit wordt in het streekplan beschreven. Uit deze visie zullen concretere doelstellingen volgen.

Het natuurbeheer valt niet onder het Waterhuishoudingsplan. Daarom doen wij daar in het Waterhuishoudingsplan geen uitspraken over.

Consequenties voor het plan:

Doelstelling waterkwantiteit anders formuleren.

Bedenkingnummer: 2453.3

De doelstelling met betrekking tot waterkwantiteit is te eenzijdig ingevuld. De nadruk ligt heel sterk op wateroverlast. Het tegengaan van watertekort en verdroging krijgt onvoldoende aandacht. Dit geldt bijvoorbeeld voor de Langbroekerwetering en de Venen. In dat laatste gebied is het voor de aanpak van de verdroging van belang niet alleen de bestaande problemen in natuurgebieden aan te pakken, maar ook een rem te zetten op het verergeren van het verdrogingsprobleem in de hoger gelegen gebieden door voortgaande bodemdaling.

Reactie GS:

De doelstelling voor het thema waterkwantiteit is inderdaad te eenzijdig geformuleerd.

Consequenties voor het plan:

Doelstelling waterkwantiteit ruimer formuleren.

Bedenkingnummer: 2045.8, 2562. 4

Wil de provincie ook een (vorm van een) GGOR voor stedelijk gebied? Zo ja, hoe komt dat eruit te zien?

Reactie GS

In het NBW staat het GGOR genoemd onder het kopje Landelijk Gebied. Het GGOR moet voor landelijk gebied in ieder geval gebiedsdekkend worden vastgesteld. Op dit moment worden ervaringen opgedaan met het opstellen van een GGOR voor stedelijk gebied. Indien deze ervaringen positief zijn streven we ernaar om ook voor stedelijk gebied een GGOR op te stellen.

Consequenties voor plan:

Wijzigingen in paragraaf 4.2 onderdeel “Wat mag u van ons verwachten?” de passage over GGOR als volgt: ‘Conform het NBW stellen we voor de provincie Utrecht gebiedsdekkend een GGOR op. Dit geldt in ieder geval voor het landelijk gebied. Op dit moment worden ervaringen opgedaan met het opstellen van een GGOR voor stedelijk gebied. Indien deze ervaringen positief zijn streven we ernaar om ook voor stedelijk gebied een GGOR op te stellen.’

Bedenkingnummer: 2443.4

In het Nationaal Bestuursakkoord Water is aangegeven dat het waterschap het GGOR opstelt, in nauwe samenwerking met gemeenten, grondwaterbeheerders en belanghebbenden. De provincie stelt de kaders op en heeft een coördinerende en bewakende rol in de procesgang. Is hetgeen hierover in het Waterhuishoudingsplan is opgenomen in overeenstemming met het NBW?

Reactie GS

De afspraken uit het NBW staan in het WHP opgenomen. Ten tijde van het schrijven van het ontwerpplan was er nog discussie over GGOR. Inmiddels is deze discussie afgerond: de waterschappen zullen het GGOR opstellen en deze ter goedkeuring aan de provincie voorleggen. Overigens is de provincie Utrecht zelf ook waterbeheerder en in die hoedanigheid betrokken bij de opstelling van GGOR. De tekst zal worden aangepast.

Consequenties voor het plan:

Aanpassing van de tekst paragraaf 'Waterkwantiteit' onderdeel 'Wat mag u van ons verwachten?' 'Wie de uiteindelijke...discussie.' vervangen door: 'De waterschappen zullen de GGOR's opstellen en deze ter goedkeuring aan de provincie voorleggen.

Aanpassing van de tekst paragraaf 'Waterkwantiteit' onderdeel 'Wat verwachten wij van u?' 'Uiterlijk in 2010..... in hun waterbeheersplannen.' Vervangen door: 'Uiterlijk in 2010 hebben de waterschappen gebiedsdekkende GGOR's opgesteld voor het landelijk gebied en vastgelegd in hun waterbeheersplannen.'

Bedenkingnummer: 2443.6

De provincie heeft tot op heden de pilotprojecten GGOR voor ca. 50% medegefinancierd. Voorgesteld wordt om dit te continueren en dit voornemen in het Waterhuishoudingsplan op te nemen.

Reactie GS

In 2003 hebben we drie pilots voor ca. 50% gefinancierd omdat het pilots zijn. Voor de periode 2004-2007 hebben we budget gereserveerd om de GGOR-projecten die in die jaren daadwerkelijk worden opgestart, mede te financieren. De verdeelsleutel zal afhangen van het aantal GGOR-projecten dat per jaar door de waterschappen wordt opgestart, waarbij verder voldaan moet worden aan de randvoorwaarden voor de besteding van de Exploitatieverschillen Grondwaterbeheer. Deze financiering ligt vast in het besluit van Provinciale Staten van 8 december 2003.

Consequenties voor het plan:

Aanpassing van de tekst paragraaf waterkwantiteit onderdeel 'Wat mag u van ons verwachten?' onder de passage over GGOR toevoegen:

'Voor de periode 2004-2007 hebben we budget gereserveerd om de GGOR-projecten die in die jaren daadwerkelijk worden opgestart, mede te financieren. De verdeelsleutel zal mede afhangen van het aantal GGOR-projecten dat per jaar door de waterschappen wordt opgestart, waarbij verder voldaan moet worden aan de randvoorwaarden voor de besteding van de Exploitatieverschillen Grondwaterbeheer. Deze financiering ligt vast in het besluit van Provinciale Staten van 8 december 2003.'

Bedenkingnummer: 2374.2

Bij de beschrijving van de verdrogingskaart is het essentieel te vermelden dat de provincie alle natuurgebieden als verdroogd aanmerkt, tenzij het tegendeel is bewezen. Omdat in Bolgerijen-Autena nu een onderzoek loopt om te zien of het gebied verdroogd is, kan de provincie dit gebied niet nu al als <50% hersteld op de kaart zetten. De provincie wordt er verder op geattendeerd dat de betrokken natuurgebieden juist een peilbeheer hebben gekregen dat afgestemd is op de natuurfunctie.

Reactie GS:

Het is inderdaad van belang te vermelden dat de provincie er vanuit gaat dat alle gebieden met een natuurfunctie, dat wil zeggen met natte natuurdoelen, verdroogd zijn tot het tegendeel is bewezen. Gebieden met droge natuurdoelen kunnen niet verdroogd zijn.

Op dit moment loopt er een onderzoek waarin wordt nagegaan of (en in welke mate) het gebied Bolgerijen-Autena nog verdroogd is. Hierop vooruitlopend is op basis van de uitgevoerde maatregelen een inschatting gemaakt die te voorzichtig is geweest. Een herstel van >50% ligt meer in de verwachting. Als de resultaten van het onderzoek bekend zijn, kan het herstelpercentage eventueel in een volgende verdrogingskaart worden gecorrigeerd.

Consequenties voor het plan:

Tekstwijziging:

- in de tekst over de verdrogingskaart opnemen dat alle gebieden met een natuurfunctie (behalve die met droge natuurdoelen) als verdroogd worden beschouwd tot het tegendeel is bewezen.
- het herstelpercentage op de verdrogingskaart voor het gebied Bolgerijen-Autena veranderen in herstel >50%. We zullen een aangepaste verdrogingskaart aanleveren.

Bedenkingnummer: 2453.21

Ook de Natuur en Milieufederatie Utrecht speelt een belangrijke rol bij verdrogingbestrijding en in het platform GGOR. [pag 25 laatste alinea]

Reactie GS:

Dat is correct. De tekst wordt aangepast.

Consequentie voor het plan:

Toevoegen aan passage over welke partijen een rol spelen bij verdrogingsbestrijding en de vaststelling van het GGOR: 'natuur- en milieuorganisaties'.

Bedenkingnummer: 2590.2

Dit plan is onlosmakelijk verbonden met het Ontwerp Streekplan. De verdrogingskaart is niet opgenomen in het Ontwerp Streekplan. De relatie tussen de plannen wordt niet nader uitgelegd, hetgeen niet juist is. Uit de verdrogingskaart blijkt dat voor het Langbroekerweteringgebied het herstel kleiner dan 50% wordt nagestreefd.

Reactie GS:

In het Ontwerp Waterhuishoudingsplan wordt aangegeven wat het provinciaal bestuur tot 2010 wil bereiken op het gebied van het waterbeheer. Over de ruimtelijke consequenties hiervan vindt in het streekplan een afweging plaats, waarbij aan het belang van het water middels de zogenaamde lagenbenadering een belangrijke rol is gegeven. De ruimtelijke keuzes die in het streekplan zijn gemaakt komen vervolgens in het Waterhuishoudingsplan terug.

Op de verdrogingskaart, die opgenomen is in het Waterhuishoudingsplan, staan de gebieden aangegeven die op enigerlei wijze een natuurfunctie hebben (bestaande- en nieuwe natuurgebieden en waardevolle water- en oevernatuur buiten de natuurgebieden) en waar tevens een nat natuurdoeltype wordt nagestreefd. We gaan er van uit dat het probleem verdroging in principe in al deze gebieden speelt. Nader onderzoek dat nu in het Langbroekerweteringgebied wordt uitgevoerd door het waterschap, zal uitwijzen in hoeverre dat het geval is en welke maatregelen nodig zijn om de verdroging te bestrijden. Met een arcering is aangegeven welk herstel van verdroogde natuur nu al bereikt is door maatregelen die in het verleden zijn genomen.

Consequenties voor het plan:

In de legenda van de verdrogingskaart het kopje

'Herstel verdroogd gebied (anno 2002)' veranderen in 'Bereikt herstel verdroogd gebied (anno 2002)'

Bedenkingnummer: 2849.2

Een onderzoek naar de gevolgen van het stoppen van de huishoudwaterprojecten voor de verdrogingsbestrijding is niet nodig. Er zijn geen extra effecten op de verdroging, omdat de vervangende drinkwaterlevering volledig binnen de huidige grondwateronttrekkingvergunning valt. Het gevolg is slechts dat de bekende effecten eerder in de tijd worden bereikt.

Reactie GS:

Wij zijn het hiermee eens. De effecten van de huidige vergunningcapaciteit op de verdroging zijn bekend. Deze capaciteit wordt door het stoppen van het huishoudwaterproject eerder bereikt. De negatieve effecten zullen zich daardoor eerder in de tijd voordoen dan bij de inzet van huishoudwater. Momenteel wordt gezocht naar vervangende productiecapaciteit. De nieuwe locaties worden zo gekozen dat er zo min mogelijk effecten van verdroging optreden.

Consequenties voor het plan: passages over onderzoek naar gevolgen van het stoppen van projecten voor huishoudwater op de verdroging schrappen.

Bedenkingnummer: 2045.3

Is de kaart Grondwaterlichamen aangepast aan de reductie van de winning in 2003?

Reactie GS:

Deze kaart is nog niet aangepast aan de nieuwe situatie omdat formeel nog geen uitspraak is gedaan over welke pompstations gereduceerd dan wel gesloten gaan worden.

Op de kaart Grondwaterlichamen is overigens de begrenzing van het grondwaterlichaam voor Pompstation Hogeweg berekend met een verkeerd debiet. Dit zal nog worden aangepast.

Toelichting:

Het is de bedoeling om in 2005, als bekend is welke winningen allemaal gereduceerd dan wel gesloten gaan worden en de MER-studie naar vervangende productiecapaciteit afgerond is, de nieuwe vergunningen verleend gaan worden. Ook zullen de grondwaterbeschermingsgebieden, en voor de Europese Kaderrichtlijn Water de begrenzing van de grondwaterlichamen, worden aangepast: bij winningen die worden gesloten komen de grondwaterbeschermingsgebieden te vervallen, bij nieuwe winningen zullen deze, indien nodig, worden begrensd. De sluiting en reductie van de winning in Amersfoort lopen enigszins vooruit op dit proces.

Consequenties voor het plan: kaart grondwaterlichamen aanpassen.

Bedenkingnummer: 2443.7

In het ontwerpplan staat dat het IPO de overdracht van het grondwaterbeheer onderzoekt. Aan de hand van de resultaten zal de provincie Utrecht besluiten tot een eventuele overdracht.

Het is wenselijk dat de provincie met de waterschappen in overleg gaat over welke instrumenten kunnen worden overgedragen. [pag23]

Reactie GS:

Aan het IPO is verzocht een standpunt te bepalen over de overdracht van taken aan de waterschappen. Vanwege provinciegrensoverschrijdende waterschappen is het zeer wenselijk dat alle provincies dezelfde taken overdragen. Via de Unie van Waterschappen zijn de wensen van de waterschappen kenbaar gemaakt. De landelijke discussie is op dit moment nog niet voldoende uitgekristalliseerd om al concrete voorstellen met de individuele waterschappen te bespreken. Uiteraard zal dit wel worden gedaan als op landelijk niveau de gewenste lijn duidelijk is.

De tekst wordt op dit punt verduidelijkt.

Consequenties voor het plan:

Passage over overdracht grondwaterbeheer aan de waterschappen in paragraaf 4.2 wijzigen als volgt. 'Er vindt landelijk overleg plaats over de overdracht van (een deel van) het grondwaterbeheer aan de waterschappen. In dit overleg zijn de waterschappen via de Unie van Waterschappen vertegenwoordigd en de provincies via het IPO.

Bedenkingnummer: 2453.27

Is het grondwaterbeschermingsbeleid in de 100-jaarszone wel voldoende dwingend om in 2015 de EKRW-doelstellingen te realiseren?

Reactie GS:

De provincie Utrecht wil door maatwerk het grondwater rond winningen beschermen. Dit maatwerk moet toegesneden zijn op het halen van de grondwaterkwaliteitsdoelstellingen, waarbij we in het PMP-Uitwerkingsplan Zuiver drinkwater uit de grond 2001-2008 uitgaan van een standstill van de kwaliteit van het onttrokken grondwater. Dit maatwerk houdt in, dat waar de kwetsbaarheid van de winning/de bodem van het gebied groter is en waar de afstand tot de winning kleiner is, er meer aanleiding is tot dwingende instrumenten, zoals regels in de PMV. In het waterwingebied, het grondwaterbeschermingsgebied en de boringsvrije zone wordt extra provinciale regelgeving gedifferentieerd ingezet. Met de sinds 2001 ingestelde 100-jaarsaandachtsgebieden denken we via het RO-instrumentarium (doorwerking in bestemmingsplannen), stimuleringsbeleid en mogelijk extra aandacht voor grondwatersaneringen de EKRW-doelen voor deze beschermde gebieden te realiseren. In de komende periode zal worden geanalyseerd welke maatregelen daadwerkelijk moeten worden getroffen. Dan zal ook duidelijk moeten worden, wat de Europese Grondwaterrichtlijn precies aan eisen stelt.

Overigens gaat het beleid van Zuiver drinkwater uit de grond over hetgeen de provincie extra doet bovenop het generieke provinciale beschermingsbeleid (bijvoorbeeld aanpak van diffuse bronnen) of wat reeds met landelijk of gemeentelijk beleid of regels wordt gerealiseerd.

Consequenties voor het plan:

Toevoegen: 'De provincie zal medio 2006 in beeld brengen wat de gevolgen van de EKRW zijn voor het beleid rond de beschermde gebieden voor grondwaterwinningen en op hoofdlijnen aangeven of en hoe de doelstellingen kunnen worden gehaald. Uiteindelijk mondt dit in 2009 uit in een maatregelenprogramma op stroomgebiedsniveau.'

4.3 Waterkwaliteit en ecologie

Bedenkingnummer: 2562.13

In het Ontwerp Waterhuishoudingsplan wordt gesteld dat monitoringsprogramma's conform de EKRW in 2006 operationeel moeten zijn. De formele datum is december 2006, hetgeen in de praktijk betekent dat de monitoringsprogramma's vanaf 2007 uitgevoerd zullen worden.

Reactie GS:

Deze opmerking is juist, het plan suggereert dat het bijna een jaar eerder is.

Consequenties voor het plan: verduidelijken dat monitoringsprogramma's conform de EKRW per 22 december 2006 operationeel moeten zijn.

Bedenkingnummer: 2443.5

Van de provincie wordt een actieve ondersteuning verwacht bij de realisering van nieuwe baggerstortlocaties en een soepele vergunningverlening. Verder zou wat druk op gemeenten kunnen worden uitgeoefend om locaties te vinden. Verzocht wordt deze zaken op te nemen in het Waterhuishoudingsplan.

Reactie GS

In het Ontwerp milieubeleidsplan geven wij in dit verband aan dat wij van gemeenten en waterschappen verwachten dat zij een actieve rol spelen bij de uitvoering en dat zij een bijdrage leveren aan de evaluatie en de verdere ontwikkeling van het beleid. Concreet verwachten wij medewerking aan de uitvoering van het Baggerbeleidsplan" (vanwege het uitvoeringsgerichte karakter van dit plan wordt de titel gewijzigd in Uitvoeringskader baggerspecie provincie Utrecht 2005-2010.) Dit laatste is ook in het Ontwerp Waterhuishoudingsplan vermeld. Het onderwerp is in eerste instantie ondergebracht bij milieubeleid.

Consequenties voor het plan: de naam van het uitvoeringsplan aanpassen.

Bedenkingnummer: 2374.4

In het plan staat dat voor de waterbeheerders een resultaatverplichting geldt om te voldoen aan de normen uit de EKRW. Echter hiervoor zijn en blijven ook de inspanningen van Rijk en provincie nodig gericht op medewerking van gemeenten, agrariërs en andere partijen om maatregelen te treffen die deze doelstellingen binnen bereik kunnen brengen.

Verder is opgenomen dat waterbeheerders agrariërs moeten gaan betalen voor blauwe diensten, waaronder beperking van mestgiften.

Dit beleid legt eenzijdig het accent bij de waterbeheerder.

Reactie GS:

Terecht merkt de inspreker op dat er een resultaatverplichting geldt voor de waterbeheerders om te voldoen aan de normen uit de EKRW, maar dat een gezamenlijke inspanning van Rijk, provincie, waterbeheerders, gemeenten, agrariërs en andere partijen nodig is om dat te kunnen behalen.

Het is niet zo dat de waterbeheerders de agrariërs *moeten* gaan betalen voor blauwe diensten. In het plan wordt een voorbeeld gegeven hoe op lokaal niveau een betere waterkwaliteit is te behalen door de beperking van bemesting van percelen als blauwe dienst voor de waterbeheerder. Uiteraard gebeurt zoiets op basis van vrijwilligheid na onderling overleg, en met wederzijds goedvinden.

Consequenties voor het plan: toevoegen in paragraaf 4.3 aan onderdeel ‘Wat verwachten wij van u? dat genoemde blauwe diensten voorbeelden zijn.

Bedenkingnummer: 2045.1, 2443.11, 2453.4, 2453.24, 2453.25, 2543.2, 2562.8, 2565.3,

Wij betreuren het voornemen van de provincie om het trekkerschap van het Platform Diffuse Bronnen in 2006 te beëindigen.

Reactie GS:

In het bestuurlijk overleg Diffuse Bronnen (28 mei 2004) is afgesproken dat de provincie in 2006 haar rol zal bezien in de aanpak van diffuse bronnen. De aanpak van de diffuse bronnen is na een fase van onderzoek en planvorming in de uitvoeringsfase gekomen. Het uitgangspunt is dat de provincie de regierol zal overdragen vanaf 2007. De waterschappen zijn prima in staat de uitvoering gebiedsgericht tot stand te brengen, in principe zonder een verdere coördinatie door de provincie. De provincie blijft wel betrokken bij de aanpak van diffuse bronnen vanuit een bescheidener rol dan thans.

In 2006 zal gezamenlijk (provincie en o.a. waterbeheerders) een nieuw Meerjarenactieprogramma Diffuse Bronnen worden opgesteld, waarin de uitvoering centraal staat.

Consequenties voor het plan: passages diffuse bronnen overeenkomstig verduidelijken.

Bedenkingnummer: 2543.3

In het Meerjarenactieprogramma Water bij waterkwaliteit en ecologie, operationeel doel 13, ontbreekt bij "parel & hoenders" de natte ecologische verbindingzone Valleikanaal.

Reactie GS :

In principe zijn er geen reacties mogelijk op het Meerjarenactieprogramma. Alleen het Ontwerp Waterhuishoudingsplan lag ter inzage. Het Meerjarenactieprogramma Water was als achtergronddocument bijgevoegd.

Desalniettemin nemen we deze suggestie over.

Consequenties voor het plan: geen reden tot aanpassing.

Wel zullen wij in “parels en hoenders” van het Meerjarenactieprogramma Water de ecologische verbindingzone Valleikanaal ter verduidelijking toevoegen.

4.4 Stedelijk waterbeheer en waterketen

Bedenkingnummer: 2453.31

Aandacht voor diffuse bronnen bij afkoppelen van verhard oppervlak.

Reactie GS:

In de huidige tekst staat: ‘bij het vasthouden (al of niet in de bodem) of bergen van water in en om de stad moet ook de waterkwaliteit betrokken worden. Daarnaast moet bij het opstellen van afkoppelplannen aandacht worden geschonken aan de milieueffecten op de korte en lange termijn. Hierin zit impliciet de aandacht voor de diffuse bronnen, maar dit kan inderdaad duidelijker.

Consequentie voor het plan: de tekst aanpassen.

Bedenkingnummer: 2303.5

Het opstellen van een waterplan is wettelijk niet verplicht voor gemeenten. De provincie kan niet via het Waterhuishoudingsplan een verplichting tot het opstellen van een waterplan aan gemeenten opleggen. Dit geldt ook voor een afvalwaterakkoord.

Reactie GS:

De afspraak uit het NBW waarbij het streven is om uiterlijk voor de eerste helft van 2006 gemeentelijke waterplannen op te stellen, voor zover dit uit oogpunt van tenminste wateroverlastproblematiek door partijen noodzakelijk wordt gevonden, is onverkort opgenomen in ons Ontwerp Waterhuishoudingsplan.

Omdat de opstelling van het waterplan inderdaad niet verplicht is, zullen we de doelstelling aanpassen aan de afspraak uit het NBW.

Consequenties voor het plan: doelstelling en de tekst van het plan aanpassen aan afspraak uit het NBW.

Bedenkingnummer: 2443.12

De doelstelling voor het opstellen van gemeentelijke waterplannen is ambitieuzer dan in het NBW is afgesproken. Het is niet nodig om alle gemeenten van een waterplan te voorzien.

Reactie GS:

Wij vinden het belangrijk dat zoveel mogelijk gemeenten een waterplan opstellen. Dat geldt ook voor de gemeenten waar niet vanuit het oogpunt van wateroverlast een gemeentelijk waterplan gewenst is.

Dat is ook de reden waarom wij in de doelstelling van het Ontwerp Waterhuishoudingsplan hebben opgenomen dat wij willen bereiken dat alle gemeenten in 2007 een waterplan hebben opgesteld.

Wij zien, gesteund door praktijkervaringen, een duidelijke meerwaarde in gemeentelijke waterplannen, ook voor de gemeenten waar geen sprake is van wateroverlast (uitgangspunt NBW). Er spelen vele waterzaken waarvoor uitwisseling tussen gemeente, waterschap en waterleidingbedrijf een duidelijke meerwaarde oplevert. Door samen met het waterschap en het waterleidingbedrijf een gezamenlijke integrale visie op te stellen en maatregelen te ontwikkelen wordt een bijdrage geleverd aan de oplossing van een nationaal probleem.

Gezien het belang dat wij hechten aan gemeentelijke waterplannen bestaat ons stimuleringsbeleid uit de ondersteuning van gemeenten in de opstartfase van het waterplan. Daarnaast staat er een handreiking, netwerk en kennis ter beschikking.

Wij hebben behalve het door diverse partijen ondertekende NBW geen andere instrumenten om de opstelling van een waterplan af te dwingen bij gemeenten. Dat betekent dat wij volledig afhankelijk zijn van de bereidwilligheid van gemeenten bij de realisering van deze doelstelling. Daardoor is de geformuleerde doelstelling niet geschikt. Wij brengen onze ambitie in het Waterhuishoudingsplan in overeenstemming met de afspraak uit het NBW.

Consequenties voor het plan: doelstelling en de tekst van het plan aanpassen aan afspraak uit het NBW.

Bedenkingnummer: 2374.5

Inzetten op de afspraken uit het Nationaal Bestuursakkoord Water daar waar het gaat om het opstellen van gemeentelijke waterplannen: voor de eerste helft van 2006 moeten gemeenten, voor zover dat uit het oogpunt van wateroverlast noodzakelijk wordt geacht, waterplannen vaststellen.

Reactie GS:

De afspraak uit het NBW waarbij het streven is om uiterlijk voor de eerste helft van 2006 gemeentelijke waterplannen op te stellen, voor zover dit uit oogpunt van tenminste wateroverlastproblematiek door partijen noodzakelijk wordt gevonden, is onverkort opgenomen in ons Ontwerp Waterhuishoudingsplan.

Wij zullen de tekst in het Waterhuishoudingsplan aanpassen zodat duidelijk is dat het een afspraak uit het NBW betreft.

Consequenties voor het plan: tekst verduidelijken: doelstelling provincie Utrecht voor de opstelling van gemeentelijke waterplannen komt overeen met het NBW.

4.5 Water en ruimte

Bedenkingnummer: 2453.34

Operationeel doel 18 "alle uit waterhuishoudkundig oogpunt relevante plannen met ruimtelijke consequenties doorlopen de watertoetsprocedure": bij de indicator ontbreekt het doel. Het zou 100% van de relevante plannen moeten zijn.

Reactie GS:

De opmerking is correct. Wij passen de tekst aan.

Consequenties voor het plan: operationeel doel aanvullen met: "Het doel is 100%".

4.6 Vaarwegen

4.7 Organisatie waterbeheer

Hoofdstuk 5 Gebiedsgericht beleid

5.1 Gelderse Vallei

Bedenkingnummer 2045.2

Het is wenselijk om in paragraaf 5.1 over de Gelderse Vallei toe te voegen dat bij projecten die onder het programma Hart van de Heuvelrug vallen, rekening moet worden gehouden met de hydrologische kwaliteiten van het gebied.

Reactie GS:

Projecten onder de paraplu van "Hart van de Heuvelrug" kunnen in raakvlakken hebben met de hydrologische kwaliteiten van het gebied, met name via het spoor van de kwaliteit en kwantiteit van het infiltrerende water.

Consequenties voor het plan: Tekst aanvullen in 5.1 onder 'Hoog en Nat' dat in het programma 'Hart van de Heuvelrug' rekening wordt gehouden met de consequenties voor de hydrologische kwaliteit.

Bedenkingnummer: 2565.2

De veiligheidsvisie die door de provincie met gemeenten en waterbeheerders zal worden opgesteld moet bepalend zijn voor de toelaatbaarheid van ruimtelijke ontwikkelingen in het buitendijks gebied van het Eemmeer. De tekst in paragraaf 5.1 (Wijde Blik) suggereert het omgekeerde: de veiligheidsvisie houdt rekening met geplande verstedelijking in de Noordschil van Baarn.

Het gebied moet voorlopig gevrijwaard zijn van de genoemde grootschalige ontwikkelingen. De gehele zone buitendijks gebied Eemvallei moet op de gebiedsdoelen-kaart de aanduiding "veiligheidsniveau" krijgen.

Reactie GS:

De tekst in het Ontwerp Waterhuishoudingsplan geeft inderdaad deze indruk. Het betreffende buitendijkse gebied willen wij geen formele status geven, zolang we niet beschikken over de uitkomsten van de veiligheidsvisie. Afhankelijk van de uitkomsten van deze studie wordt bepaald of de geplande woningbouw en een bedrijventerrein daar daadwerkelijk kunnen worden gerealiseerd. De voorkeur bestaat voor het nemen van maatregelen waardoor ook voor de eventuele uitbreidingslocaties een voldoende veiligheidsniveau wordt gegarandeerd

Consequentie voor het plan: de tekst aanpassen als volgt:

“Wij betrekken bij het opstellen van deze veiligheidsvisie de geplande woningbouw en bedrijventerrein in de Noordschil Baarn. De Noordschil mag geen onaanvaardbare invloed hebben op de veiligheid.”.

5.2 Amstelland

Bedenkingnummer: 2567.2, 2567.4

De inspreker mist nog de inhoudelijke samenhang die er voor sommige waterproblemen in grensgebieden is. De wateropgaven die momenteel als zoekgebieden waterberging in de polders Bovenkerkerpolder en Ronde Hoep op de kaart van het Streekplan Noord-Holland Zuid staan aangeduid, kennen hun oplossingsrichtingen op Utrechts grondgebied. Zoals aangekondigd in de Nota Evenwichtig Omgaan met Water van de provincie Noord-Holland zal er in het nieuwe waterplan provincie Noord-Holland een toetsingskader geformuleerd worden voor de ruimtelijke oplossing van de wateropgave. Met zo'n kader kunnen afrekenbare afspraken vastgelegd worden. De inspreker verzoekt om aan de twee genoemde beleidskaders aandacht te besteden vanwege de noodzakelijke afstemming op het toekomstige waterplan van de provincie Noord-Holland.

Reactie GS:

Er is inderdaad een samenhang tussen de invulling van de wateropgave in de verschillende gebieden aan weerszijde van de provinciegrens. Dit heeft onze aandacht.

Consequenties voor het plan: tekst aanvullen in paragraaf 5.2 derde alinea van 'Laag en Zomp' met: "Ook over de provinciegrens in Noord-Holland zijn er wateropgaven op te lossen. De provincie Noord-Holland zal in haar komende Waterhuishoudingsplan hiervoor een toetsingskader voor de ruimtelijke oplossing vastleggen. De mogelijke maatregelen in Utrechtse deel hebben samenhang met die in Noord-Holland. Bij de besluitvorming wordt hier rekening mee gehouden."

Bedenkingnummer: 2453.39

Bij Lommer en Kwel ontbreekt de landgoederenzone Groenraven-oost (hoort niet bij het Langbroekerweteringgebied).

Reactie GS:

Dit is correct. Wij zullen het tekstdeel aanvullen.

Consequenties voor het plan: tekst als volgt aanvullen:

"Dit gebied omvat het westelijk deel van de Heuvelrug, de Vecht en het Vechtplassengebied, het Langbroekerweteringgebied en Groenraven-Oost. Het centrum en noordelijke stadsgedeelte van Utrecht behoren tot dit deelgebied. Ons beleid voor het gebied buiten de stedelijke kernen is in hoofdzaak gericht op behoud en herstel van de natuur en landschapswaarden naast de landbouw. Voor het waterbeheer betekent dit het behouden en herstellen van de waterhuishoudkundige samenhang van de Heuvelrug als brongebied en het Langbroekerweteringgebied, Groenraven-Oost en Vechtplassengebied als ontvangstgebied van kwelwater. Dit betekent het benutten van de kwel, het zonodig verhogen van grondwaterpeilen en het streven naar een goede, natuurlijke waterkwaliteit. Cultuurhistorische waarden in het gebied, zoals de Hollandse waterlinie, worden zoveel mogelijk hersteld in samenhang met de landschappelijke en natuurlijke doelen van het gebied."

Bedenkingnummer: 2447.7

Wij betreuren het uitermate dat de Bethunepolder bij u in beeld is als zoekrichting voor waterberging. Wij ondersteunen het inrichtingsplan Bethunepolder, dat tot stand kwam in opdracht van de Landinrichtingscommissie Noorderpark. Wij vinden dat voor waterberging eerst alternatieven moeten worden onderzocht, onder meer omdat de Bethunepolder van groot belang is voor de watervoorziening van Amsterdam.

Reactie GS:

In het onderzoek dat wij gaan verrichten naar de wateropgave in en rondom de Bethunepolder nemen wij ook andere oplossingen mee dan water bergen in de polder. De tekst in 5.2 geeft aanleiding tot een andere interpretatie. Het is niet zo dat wij de Bethunepolder persé willen inrichten voor waterberging, maar het is één van de te onderzoeken mogelijkheden. We verduidelijken de tekst van het plan.

Consequenties voor het plan: aanpassen tekst in 5.2 als volgt:

"Rondom de Bethunepolder ligt een wateropgave. Er spelen problemen en behoeftes op het gebied van wateroverlast, verdroging en waterkwaliteit. Piekberging, seizoensberging en peilverhoging in de Bethunepolder zijn mogelijke maatregelen die moeten worden onderzocht."

Bedenkingnummer: 2537.3

Het voornemen tot inundatie van de Bethunepolder is geheel in strijd met de plannen van de Landinrichtingscommissie.

Reactie GS:

Wij hebben niet bij voorbaat het voornemen de Bethunepolder te inunderen. Wel is het één van de mogelijkheden die wij gaan onderzoeken om de wateropgave nader in te vullen. Wij zijn ons ervan bewust dat deze mogelijkheid in strijd is met de huidige plannen. In de uiteindelijke afweging zal dit gegeven meegenomen worden.

Consequenties voor het plan: wijziging van de tekst: zie reactie 2447.7.

Bedenkingnummer: 2453.41

Klei en Bonk: pag. 45 staat:

“Ons beleid in het gebied is in hoofdzaak gericht op de landbouwfunctie en op het stedelijk gebied. Het waterbeheer moet hier meeliften met de ruimtelijke ontwikkelingen”. Deze passage is volgens de inspreker in strijd met het uitgangspunt van water als ordenend principe en de lagenbenadering (pag 9).

Reactie GS:

Ook voor het gebied van Klei en Bonk geldt dat het principe van water als ordenend principe bij de besluitvorming meegenomen moet worden, dat de lagenbenadering moet worden toegepast, en dan via bijvoorbeeld de watertoets waterhuishoudkundige randvoorwaarden voor dit gebied gelden. Vanuit waterhuishoudkundig oogpunt gelden voor dit gebied echter minder randvoorwaarden voor de ruimtelijke inrichting dan in andere gebieden zoals Lommer&Kwel.

Consequenties voor het plan: tekst aanpassen als volgt: ‘Het waterbeheer moet hier meeliften met de ruimtelijke ontwikkelingen’ vervangen door ‘Het waterbeheer stelt hier geen grote beperkingen aan de ruimtelijke ontwikkelingen’.

5.3 Zuid-Holland-zuid

Bedenkingnummer: 2374.7

Bij de deelstroomgebiedsvisie Zuid-Holland-Zuid graag vermelden dat de provincie Zuid-Holland de trekker is geweest.

De inspreker onderschrijft de indeling van Vianen in ‘Klei en Bonk’ . Wel in het hoofdstuk gebiedsgericht beleid in paragraaf 5.3 Zuid-Holland-Zuid expliciet Vianen koppelen aan dit deelgebied, zodat duidelijk is dat de passage over ‘Klei en Bonk’ ook van toepassing is op Vianen.

Reactie GS:

Wij nemen uw suggesties over.

Consequenties voor het plan:

De tekst van de eerste alinea van paragraaf 5.3 Zuid-Holland-Zuid wordt: 'De gemeente Vianen ligt in het deelstroomgebied Zuid-Holland Zuid. Deze stroomgebiedsvisie is door de provincie Zuid-Holland getrokken. Het gebied is het beste te vergelijken met het in paragraaf 5.2 getypeerde "Klei & Bonk".

Bedenkingnummer: 2374.7

In paragraaf 5.3 Zuid-Holland-zuid bij het verdrogingsonderzoek Bolgerijen-Autena geen jaartal vermelden.

Reactie GS:

Wij nemen uw suggestie over.

Consequenties voor het plan:

De laatste zin van de alinea vervalt.

Hoofdstuk 6 Uitvoering en monitoring

Bijlagen

Bedenkingnummer: 2565.8

In bijlage 1 moet met betrekking tot de rol van het Rijk in het kader van de implementatie EKRW een T (toezichthoudende rol) worden toegevoegd. Ook met betrekking tot de taak van de regionale Directie Utrecht zoals omschreven in de voetnoot, toevoegen dat de regionale Directie Utrecht ook waterkwantiteits- en nautisch beheerder is van de Gekanaliseerde Hollandsche IJssel en het Merwedekanaal ten noorden van de Lek.

Reactie GS:

Wij zullen de tekst aanvullen.

Consequenties voor het plan: Bijlage 1 aanvullen.